

Haal meer uit je les met Breinsleutels

Tekst Ronald Buitelaar

Het boek **Breinsleutels en de bijbehorende training slaan een brug tussen didactisch handelen en actuele neuropsychologische kennis. Het boek reikt tien didactische gereedschappen aan, die de leraar inzet om het leren bij leerlingen te bevorderen. KlasseApart sprak met trainer Hanni Bijl en enkele deelnemers.**

'Tijdens de training vroeg een docent of ik wilde herhalen wat ik eerder had verteld. Hij moest tijdens mijn eerste woorden terugdenken aan iets dat hij had meegemaakt en had daardoor de rest van mijn verhaal gemist. Een grappig en leerzaam moment, omdat het de deelnemers aan de training heel direct bewust maakte van de werking van ons brein.' Hanni Bijl glimlacht als ze terugdenkt aan het voorval tijdens een recente training bij de Pieter Zandt scholengemeenschap in Kampen. Hanni is ontwikkelaar bij de CED-Groep en verzorgt regelmatig trainingen over Breinsleutels. Zij leert de deelnemers om door de 'Breinsleutelbril' naar leren te kijken. 'Na de training kijken leerkrachten met een ander perspectief naar het leren van hun leerlingen en begrijpen ze beter hoe dat tot stand komt of waardoor het geblokkeerd kan worden.'

Vijf deuren

Hanni begint de training steevast met een uitleg over de werkwijze van het brein en de effecten daarvan op leren én onderwijzen: 'Bij Breinsleutels maken we gebruik van een metafoer. Daarin is ons brein een bovenkamer met deuren die met sleutels ontsloten

kunnen worden. In het boek werken we tien didactische sleutels uit, maar met Breinsleutels bedoelen we alle didactische technieken en pedagogische handelingen waarmee docenten de deuren naar de bovenkamer van leerlingen openen. Wij hanteren vijf deuren die kunnen worden geopend met Breinsleutels als 'voorkennis', 'herhalen' en 'feedback'. Deze deuren vormen de kern van Breinsleutels. Het gaat daarbij om het langetermijngeheugen en vier executieve functies*. Dit zijn processen waarmee we informatie verwerken en zorgen dat we ons denken en handelen kunnen starten, veranderen en stoppen.' Met interactieve werkvormen laat Hanni de deelnemers eerst ervaren hoe hun eigen brein functioneert. Daarna maakt ze helder wat die inzichten kunnen betekenen voor onderwijsaanbod en leerlingen. 'Dan blijkt bijvoorbeeld dat leerlingen bij het bestuderen van een tekst beter vooraf dan achteraf kunnen horen wat de vragen zijn. Die voorkennis zorgt voor focus tijdens het lezen.' De in de eerste bijeenkomst opgedane kennis wordt door leerkrachten in de praktijk toegepast, waarna de ervaringen worden besproken.

Eyeopener

Willemien Dijkhof, docent zorg en welzijn bij Pieter Zandt, staat op het punt om de leerlingen van haar vierdejaars vmbo-kaderklas pauze te laten houden. Ze maakt nog dagelijks gebruik van de inzichten die ze opdeed. 'Ik vond de training inhoudelijk erg sterk en de docent zeer deskundig. Zij gaf veel goede informatie en maakte voortdurend een koppeling tussen de trainingsinhoud en de dagelijkse praktijk in de klas.' Een eyeopener voor Willemien was een filmpje over een gebeurtenis waarbij de achtergrond ongemerkt veranderde: 'Ik realiseerde me toen hoe selectief informatie verwerkt wordt en wat dat betekent voor het leren van onze leerlingen.' Willemien: 'Ik weet nu ook dat je het werkge-

Naast het boek 'Breinsleutels' is er ook het boek 'Breinsleutels – Het jonge kind', een aantrekkelijk doe- en leerboek.

heugen niet eindeloos kunt 'vullen'. Daarom werk ik nu minder met woorden en meer met picto's en ik houd nog meer rekening met persoonlijke omstandigheden. Als er spanning in een gezin is, blokkeren kinderen en ik begrijp nu beter waarom.' Leraar handel Herman Lindhout geeft een etage hoger les aan een vierdejaars klas vmbo-basis. Ook hij heeft bruikbare ideeën opgedaan. 'De training draait voor een belangrijk deel om het opruimen van eerder opgedane kennis, maar de verbanden die gelegd worden werken wel inzichtelijk. Zo heb ik me weer eens gerealiseerd dat de groei van de hersenen meebrengt dat het voor leerlingen in de puberleeftijd moeilijk is om de consequenties van hun gedrag te overzien. Wat ik nu ook weer bewust doe, is aan het begin en einde van de dag en week de leerpunten benoemen en evalueren. Een leermoment voor leraar én leerlingen.' Hanni beaamt dat breinsleutels zelf niet

nieuw zijn. Nieuw is de koppeling met kennis over het lerende brein. Door deze kennis gaan docenten het leren van hun leerlingen begrijpen. Docenten kunnen zowel didactisch als pedagogisch nog bewuster handelen, waardoor de leerlingen de aangeboden lesstof beter kunnen verwerken. Zo halen docenten het beste uit zichzelf en uit hun leerlingen.

* *Werkgeheugen (waar kennis ver- en bewerkt wordt), inhibitie (rem op het gedrag), flexibiliteit en planning.*

Meer weten?

Hanni Bijl
h.bijl@cedgroep.nl
www.cedgroep.nl/breinsleutels
@breinsleutels

